Európai Parlament
2019-2024

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

2023/2116(INI)

7.12.2023

JELENTÉSTERVEZET

a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszteréről: foglalkoztatási és szociális prioritások 2024-re
(2023/2116(INI))

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

Előadó: Dragoş Pîslaru

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY 3

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszteréről: foglalkoztatási és szociális prioritások 2024-re
(2023/2116(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 9. és 149. cikkére,

– tekintettel a „2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés” című, 2023. november 21-i bizottsági közleményre (COM(2023)0901),

– tekintettel a Bizottság és a Tanács együttes foglalkoztatási jelentésére irányuló, 2023. november 21-i bizottsági javaslatra (COM(2020)0904),

– tekintettel az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó, 2023. november 21-i európai bizottsági ajánlásra (COM(2022)0903),

– tekintettel a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentésről szóló 2023. november 21-i bizottsági közleményre (COM(2023)0902),

– tekintettel az Európai Bizottság „2024. évi előzetes költségvetési tervek: átfogó értékelés” című, 2023. november 21-i közleményére (COM(2022)0900),

– tekintettel a szociális jogok európai pillérére, amelyet az Európai Tanács, a Parlament és a Bizottság 2017 novemberében hirdetett ki,

– tekintettel az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i bizottsági közleményre (COM(2022)0583),

– tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2023. április 26-i bizottsági javaslatra (COM(2023)0240),

– tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

– tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A9-0000/2023),

A. mivel a Bizottság 2023. őszi gazdasági előrejelzése szerint az uniós munkaerőpiac 2023 első felében a gazdasági növekedés lassulása ellenére továbbra is erőteljesen teljesített; mivel az előrejelzések szerint a foglalkoztatás növekedése az EU-ban idén 1,0%-os lesz, míg 2024-ben és 2025-ben egyaránt 0,4%-ra mérséklődik; mivel az EU-ban a munkanélküliségi ráta 2023-ban és 2024-ben várhatóan nagyjából stabil, 6,0% marad, majd 2025-ben 5,9%-ra csökken;

B. mivel a 2024-es éves fenntartható növekedési jelentés kiemeli, hogy annak ellenére, hogy 2022-ben és 2023 elején az EU-ban markáns béremelkedések tapasztalhatók, ezek továbbra is a magas inflációs ráták szintje alatt maradtak, és a vásárlóerő csökkenését eredményezték, leginkább az alacsonyabb jövedelmeket érintve; mivel az EU-ban a reálbérek 2022-ben 3,7%-kal csökkentek, növelve a dolgozói szegénység kockázatát; mivel a reálbérek a nominálbérek folyamatos növekedésének és a csökkenő inflációnak köszönhetően a jövő évtől várhatóan emelkedni fognak;

C. mivel a Bizottság 2023. őszi gazdasági előrejelzése hangsúlyozta, hogy az elmúlt hónapokban nőtt a bizonytalanság és a gazdasági kilátások lefelé mutató kockázata, és hogy a monetáris szigorítás transzmissziója az ezen előrejelzésben előre jelzettnél hosszabb ideig és nagyobb mértékben hathat a gazdasági tevékenységre, mivel a vállalkozások, a háztartások és a kormányok pénzügyeinek a magas kamatkörnyezethez való igazítása nagyobb kihívást jelenthet;

D. mivel a digitális és zöld átállás jelentős hatást gyakorolhat a környezetre és az érintett emberekre, de a gazdaságra és többek között a munkaerőpiacra is;

E. mivel a 2023 végén hatályát vesztő Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési záradéka tekintetében a költségvetési politikának támogatnia kell a monetáris politikát az infláció csökkentésében, és meg kell őriznie a költségvetési fenntarthatóságot, ugyanakkor elegendő teret kell biztosítania a további beruházásokhoz, beleértve a szociális infrastruktúrába és szolgáltatásokba történő beruházásokat, valamint a hosszú távú növekedés támogatását;

F. mivel a 2024-es közös foglalkoztatási jelentés első alkalommal értékeli a tagállamok helyzetét a 2030-ra kitűzött három kiemelt céllal kapcsolatban, és a következők derülnek ki belőle: jó előrelépés a foglalkoztatási cél felé, 74,6%-os foglalkoztatási szinttel, de nemek és életkor szerint jelentős különbségekkel; a tagállamok többsége haladást ért el a szegénység csökkentésére irányuló nemzeti célkitűzéseik megvalósítása terén, míg más tagállamok ezzel ellentétes irányba mutatnak; jelentős előrelépésre van szükség annak a kiemelt uniós célnak az eléréséhez, hogy 2030-ra az EU-ban évente a felnőttek 60%-a tanuljon, szemben a 2016. évi 37,4%-os alacsony szinttel;

G. mivel a társadalmi konvergencia keretének az európai szemeszterbe való beépítése várhatóan elősegíti a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát, és javítja a foglalkoztatási és szociális fejlemények értékelését és nyomon követését a tagállamokban és az EU-ban azáltal, hogy a szociális eredménytábla kiemelt mutatói alapján közös foglalkoztatási jelentésben azonosítják a tagállamok felfelé irányuló konvergenciáját fenyegető kockázatokat, és azáltal, hogy a Bizottság közzéteszi a társadalmi konvergenciáról szóló jelentéseket azon tagállamok esetében, amelyekről megállapítást nyert, hogy a felfelé irányuló társadalmi konvergenciájuk kockázatoknak van kitéve;

H. mivel a munkaerőpiac, valamint az oktatás, a képzés és az egész életen át tartó tanulás igényeinek megfelelő szakképzett munkavállalók kulcsfontosságúak a fenntartható növekedés, a fokozott innováció és versenyképesség, valamint az uniós gazdaság fenntartható és igazságos átmenetének biztosításához;

I. mivel a népesség elöregedése miatt a 65 év felettiek száma gyorsan növekszik, ugyanakkor egyre több kritikus munkahely nem talál megfelelő jelöltet a nyitott

álláshelyek betöltésére, ami az EU-ban a szociális jóléti modellt finanszírozó munkavállalók számának csökkenéséhez vezet;

J. mivel a Parlament többször is hangsúlyozta annak fontosságát, hogy megfelelő, rendszeres és strukturált módon bevonják az európai szemeszter folyamatába és párbeszédébe a meghozott döntések átláthatóságának, demokratikus elszámoltathatóságának és felelősségvállalásának növelése érdekében, különösen gazdasági és társadalmi párbeszéd révén;

1. hangsúlyozza, hogy a fenntartható gazdasági növekedés célja többek között gazdaságaink inkluzív társadalmi-ökológiai és digitális átalakulásának biztosítása a társadalmi, gazdasági, digitális és környezeti egyensúlyhiányok megelőzése érdekében a szegénység elleni küzdelem, az egyenlőtlenségek csökkentése és a megfelelő béreket és munkakörülményeket biztosító tisztességes munkahelyek létrehozása révén, biztosítva ugyanakkor a fenntartható fejlődési célokkal és a szociális jogok európai pillérével való összhangot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítését;

2. hangsúlyozza a munkaerőpiac, valamint a szakmai, ágazati és regionális szintű készségkínálat és -kereslet naprakész nyomon követésének fontosságát a releváns foglalkozási és az átvihető készségek iránti igények azonosításának és előrejelzésének elősegítése érdekében;

3. hangsúlyozza, hogy jelentős beruházásokra van szükség az emberekbe, és minőségi, inkluzív és támogatott oktatást és képzést kell kínálni a munkaerőpiacokon és a jövőorientált ágazatokban a helyi és regionális igényeknek megfelelően keresett készségekhez és kompetenciákhoz kapcsolódó területeken; hangsúlyozza továbbá, hogy kezelni kell a strukturális munkaerőhiányt és a munkaerő-piaci hiányt; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a munkavállalók felkészüljenek a zöld és digitális átállásra, élvezhessék az új foglalkoztatási vagy szakmai előmeneteli lehetőségeket, valamint hogy a képzési és oktatási programok igazodjanak bolygónk, a gazdaság és a jövő társadalmának igényeihez;

4. hangsúlyozza, hogy a személyre szabott aktivizálási és befogadási politikák jobb kialakítása érdekében fontolóra kell venni a szegénység és a társadalmi kirekesztés előfordulása miatt a társadalomban a minőségi foglalkoztatás bizonyos csoportok közötti eloszlását; hangsúlyozza, hogy fontos külön figyelmet fordítani a fiatalabb generációra, amely továbbra is nehézségekkel küzd a munkaerőpiacra való belépés terén, valamint azokra a gyermekekre, akik esetében nagyobb a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata; e tekintetben kitart amellett, hogy jobban fel kell mérni a jelenlegi politikák hatását azzal a céllal, hogy növekedjen a tagállamoknak a felfelé irányuló társadalmi konvergencia előmozdítására irányuló képessége;

5. emlékeztet arra, hogy a jó minőségű munkahelyek létrehozása és a munkahely-megtartási stratégiák végrehajtása az egyik legjobb módja a képzett munkaerő vonzásának, és felkéri a munkáltatókat, hogy ruházzanak be munkavállalóikba; kiemeli, hogy a munkaerő-felvételi nehézségek és a munkaerőhiány különösen jellemzőek a kihívást jelentő munkakörülményekkel és a rossz minőségű munkahelyekkel rendelkező ágazatokban; kiemeli, hogy ezért alapvető fontosságú az életminőséget javító, magas színvonalú, jól fizetett munkahelyek létrehozása;

6. támogatja a szociális célkitűzésekre szánt uniós források növelését és az igazságos zöld és digitális átállásra összpontosító jövőorientált beruházások előmozdítását, amelyek erős szociális dimenzióval rendelkeznek, beleértve a nemek közötti egyenlőséget és az alapvető szolgáltatásokhoz, például az oktatáshoz, az egészségügyhöz és a digitális infrastruktúrához való egyenlő hozzáférést; hangsúlyozza, hogy a pénzügyi eszközök fragmentáltságának csökkennie kell minden szinten, valamint kevertebbeknek kell lenniük. és inkább kapcsolni kell őket;

7. úgy véli, hogy az uniós költségvetési szabályoknak lehetővé kell tenniük a szükséges közberuházásokat és a nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való méltányos átállás finanszírozását, valamint a szociális jogok európai pillére elveinek és a szociális beruházásoknak a megfelelő végrehajtását; hangsúlyozza, hogy bár észszerű időn belül csökkenteni kell az államadósságot, a kisebb vagy jobban eladósodott tagállamoknak rugalmasabb egyéni kiigazítási pályákra van szükségük, amelyek elegendő költségvetési mozgásteret biztosítanak számukra a társadalmilag igazságos zöld és digitális átálláshoz szükséges beruházások és reformok végrehajtásához oly módon, hogy senki ne maradjon le;

8. emlékezteti a tagállamokat azon kötelezettségvállalásukra, hogy olyan reformokat és beruházásokat hajtsanak végre, amelyek társadalmi hatással járnak, és hozzájárulnak az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójához, valamint fenntartható és inkluzív növekedéséhez, továbbá nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén hozzájárulnak a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához; e tekintetben felszólít arra, hogy a szociális jogok európai pillérét valamennyi uniós alapban érvényesítsék azáltal, hogy az EU általános költségvetésére vonatkozó költségvetési rendelet[1] részeként szociális feltételrendszert vezetnek be az elosztási szabályokba;

9. tudomásul veszi a Bizottság új rendeletekre irányuló javaslatait a gazdaságirányítási keret 2023. áprilisi felülvizsgálata keretében, amelyek célja az adósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés beruházások és reformok révén történő fokozása, beleértve a szociális beruházásokat lehetővé tevő költségvetési kiigazítási pályákat is; felhívja a Bizottságot annak értékelésére, hogy mely kiadások és beruházások szükségesek a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek mérföldköveinek való megfeleléshez szükséges hosszú távú társadalmi-gazdasági célkitűzések eléréséhez; felhívja a Bizottságot, hogy ezen értékelés alapján tegyen javaslatot a túlzott hiány kiszámítására szolgáló új rendszerre annak érdekében, hogy a zöld és digitális átállás során növelje a méltányosságot, a társadalmi rezilienciát és a szociális jogok európai pillérének végrehajtását, miközben biztosítja az államháztartás fenntarthatóságát a tagállamokban;

10. kéri a Bizottságot, hogy az Unióban az átláthatóságon, az elszámoltathatóságon, a szolidaritáson, az integráción, a társadalmi igazságosságon és konvergencián, a nemek közötti egyenlőségen, a magas színvonalú közszolgáltatásokon, többek között a mindenki számára elérhető minőségi közoktatási rendszeren, a minőségi

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

foglalkoztatáson és a fenntartható fejlődésen alapuló gazdasági kormányzási struktúrát dolgozzon ki;

11. üdvözli, hogy a felfelé irányuló társadalmi konvergencia előmozdítása érdekében az EUMSZ 148. cikkének (4) bekezdésében meghatározott többoldalú felügyeleti eljárást első alkalommal egészítették ki az európai szemeszteren belüli korai előrejelző rendszerrel egy olyan társadalmikonvergencia-keret révén, amely ösztönözheti a szociális eredménytábla kiemelt mutatói és a Bizottság által közzétett társadalmikonvergencia-jelentések révén azonosított, a társadalmi konvergenciával kapcsolatos kockázatok korrekcióját; kiemeli annak fontosságát, hogy az országspecifikus ajánlásokba belefoglalják a társadalmi különbségekkel kapcsolatos kockázatokat, különösen azokat a kockázatokat, amelyek az emberek korai fejlődését érintik, és amelyek hosszú távú következményekkel járhatnak az egyénekre nézve, mint például a minőségi oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés, és kiemeli, hogy ezeket figyelembe kell venni a költségvetési kiigazítási pályák meghatározásakor;

12. demokratikusabb európai szemesztert szorgalmaz, amelynek keretében a Parlamentet szorosan bevonják különösen a makrogazdasági és szociálpolitikai prioritások meghatározásába; úgy véli, hogy az európai szemeszter felülvizsgált folyamatának a rendes jogalkotási eljárást kell követnie, és arról a Tanács és a Parlament között kellene megállapodni;

13. újólag megerősíti a szociális partnerek szerepét a szociális párbeszéd erősítésében, és úgy véli, hogy az európai szemeszter folyamatának felülvizsgálata során adott esetben elő kell mozdítani az érintett érdekelt felekkel, különösen az érintett szociális partnerekkel és civil társadalmi szervezetekkel a fő szakpolitikai kérdésekről folytatott további párbeszédet, az EUMSZ rendelkezéseivel és a nemzeti jogi és politikai szabályokkal összhangban;

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.